

ČTVRTLETNÍ ZPRAVODAJ MĚSTYSE NOVÝ HRÁDEK

3 / 2014

ZÁŘÍ

zdarma

Vzdálená i nedávná minulost ŠIBENÍKU

Není se čemu divit, že kopec, který se vypíná nad naším městysem s nadmořskou výškou vrcholu 674 m, tedy více než 200 výškových metrů nad náměstím, má bohatou vzdálenou historii i nedávnou minulost.

Podle historicky nedoložených zdrojů, kterým je však možné věřit, na nejvyšším bodě našeho Šibeníku stávala šibenice, proto ten název kopce, na které byli popravováni zločinci, jako vrahové a lapkové, kteří na pustých místech přepádávali a olupovali lidi.

Je doloženo, že Karel VI., z boží milosti volený římský císař a mj. i král český 10. dubna 1736 ve Vídni vyhověl žádosti českého dvorského komorního rady Rudolfa Josefa hraběte Colloredo, svobodného pána z Walsee se sídlem v Opočně atd. o povolení trhů v Hrádku, protože Hrádek byl součástí opočenského panství. Karel VI. povolil Hrádku tři výroční trhy a vždy v pondělí trh týdně. Některé zdroje uvádějí, že tržní právo měl Hrádek již dříve, ale v úpadku o mnohá svá práva přišel. Je možné se proto domnívat, že měl v daleké minulosti i práva jiná, např. právo útrpné a právo hrdelního soudu. Nájezdy Prusáků i časté požáry zničily mnoho důležitých dokumentů, proto je prakticky nemožné fakta doložit.

Na pomezí hranic, dnes polských, ale dříve pruských, stály „strážnice“, neboli „varty“. „Šibeniční vrch“ proto nemusel sloužit jen jako popraviště, ale mohl plnit a jistě plnil i roli strážnice, varty, jako i jiné okolní vrchy. Podávala se z nich výstražná znamení. Vztyčený vysoký dřevěný sloup opletený slámou promísenou se smolou a jinými hořlavými hmotami hlídala stráž a v případě vpádu nepřítele na naše území slámu zapálila. Okolní varty byly na dohled - nad Borovou kopec Strážnice, Dobrošov, varta nad Sendraží, Ohnišovem i dále dole v kraji a varování se předávala od jedné varty ke druhé. To byla středověká signalizace.

Nelze opomenout také to, že se přímo na Šibeníku nachází zbytky bunkru „Žižka“. Byl součástí polního pohraničního opevnění Československa vybudovaného před vypuknutím 2. světové války na severní hranici země. Rozvalin podobných objektů je v okolních lesích celá řada. V posledních letech se velmi oživil zájem o bývalé opevnění. Některé bunkry jsou opravené natolik, že jsou i obyvatelné. Jeden z nich je nedaleko v Novém lese blízko autobusové zastávky U Jedle. Na dohled ze Šibeníku je Dobrošov, kde se nachází známá rozsáhlá podzemní pevnost.

Nedávná minulost Šibeníku je spojena s farmou větrných elektráren, s jejím vzestupem i pádem. Začátkem 90. let plných nadšení a elánu pro všechno moderní a nové se podařilo firmě Alvyen Voděrady - Nová Ves vykoupit pozemky na vrcholu Šibeníku. Podnikatelským záměrem firmy byla výstavba větrné

farmy pro alternativní výrobu elektrické energie. Po několikaletém úsilí zájemce k výstavbě došlo. Časový harmonogram nakonec neúspěšného projektu byl následující:

1995 výstavba 4 ks vrtulí typu EKOV po 400 kW o výšce 32 metrů

1997 zkušební provoz povolen, pro velkou hlučnost nebyl zahájen

1999 celou stavbu převzala skupina ČEZ a zahájila dlouhodobé opravy a jednání s odpůrci stavby

2006 anketa občanů při volbách do zastupitelstva obce – výsledek 75% občanů dalo souhlas s výstavbou 2 nových větrných elektráren moderního typu

2008 ČEZ Obnovitelné zdroje s.r.o. přináší nový záměr - po demontáži zastaralých stožárů značky EKOV vybudovat 1 větrnou elektrárnu o výkonu 2 MW o výšce 85 m a délce listu vrtule 35 m 370 m od hájovny

2009 odpůrci založili sdružení Šibeník

2011 ČEZ Obnovitelné zdroje s.r.o. pro především ekonomickou nevýhodnost výstavby svůj záměr definitivně opouští

2012 v listopadu „hrádecké větrníky“ po jednodenní demolici zanikají- firma je odváží do šrotu – 1 stožár městyse odkoupil k případnému dalšímu využití – výstavbě rozhledny

Co dodat na závěr anabáze trvající celých 17 let? Napětí mezi příznivci a odpůrci bílých věží pominulo, ale trochu nostalgie zůstalo. Vždyť díky nim o poloze našeho městyse věděli pozorovatelé již z velké dálky.

Pro milovníky pěkných rozhledů zůstává naděje na uskutečnění plánované revitalizace jedné věže bývalé elektrárny na rozhlednu.

Anna Marková

OPERAČNÍ PROGRAM ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ | **EVROPSKÁ UNIE** | Pro vodu, Fond soudržnosti | Pro vodu, vzduch a přírodu

Zateplení objektu ZŠ - Nový Hrádek

Projekt, realizovaný v roce 2014, byl spolufinancován Evropskou unií – Fondem soudržnosti a Státním fondem životního prostředí ČR v rámci Operačního programu Životní prostředí.

Navrhované opatření spočívalo v zateplení obvodových stěn a výměně výplní. Realizací tohoto projektu dochází ke snížení emisí CO₂ o cca 40 t/rok a k úspoře energie cca 123 GJ/rok.

Celkové uznatelné náklady na akci činily 1 362 904 Kč, z toho byl příspěvek z fondu Evropské unie 1 158 468 Kč (85 %), příspěvek SFŽP ČR 68 145 Kč (5 %) a příspěvek městyse Nový Hrádek 136 291 Kč (10 %).

Řídící orgán: MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
Zprostředkující subjekt: STÁTNÍ FOND ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČR
Příjemce dotace: Městys Nový Hrádek

Informace o způsobu hlasování

**ve volbách do zastupitelstev obcí, které se konají
v pátek 10. října 2014 od 14.00 hodin do 22.00 hodin
a v sobotu 11. října 2014 od 8.00 hodin do 14.00 hodin**

Voličem je občan obce za předpokladu, že alespoň druhý den voleb dosáhl věku nejméně 18 let a je v den voleb v této obci přihlášen k trvalému pobytu a jde o státního občana České republiky nebo o státního občana členských států Evropské unie, kteří splňují podmínky pro přiznání volebního práva, mají právo, **pokud požádali o zápis do dodatku stálého seznamu voličů.**

Hlasování

Prokázání totožnosti a státního občanství

Volič po příchodu do volební místnosti prokáže okrskové volební komisi svou **totožnost a státní občanství České republiky** platným občanským průkazem nebo platným cestovním pasem České republiky. **Jde-li o cizince**, prokáže po příchodu do volební místnosti okrskové volební komisi státní občanství státu, jehož občané jsou oprávněni volit na území České republiky **průkazem o povolení k pobytu vydaným podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky** a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Je nezbytné, aby volič měl u sebe potřebné doklady; neprokáže-li volič svou totožnost a státní občanství České republiky, popřípadě státní občanství státu, jehož občan je oprávněn hlasovat na území České republiky, nebude mu hlasování umožněno!

Po záznamu ve výpisu ze stálého seznamu voličů (nebo z dodatku ze stálého seznamu voličů) obdrží volič od okrskové volební komise prázdnou úřední obálku opatřenou příslušným razítkem.

Ve volební místnosti bude na viditelném místě vyvěšen **hlasovací lístek označený nápisem "vzor"**, prohlášení kandidáta o vzdání se kandidatury nebo zmocněnce o odvolání kandidáta, pokud byla doručena do 48 hodin před zahájením voleb; při zjišťování výsledků voleb se k hlasům odevzdaným pro takového kandidáta nepřihlíží.

Hlasovací lístek

Hlasovací lístek pro volby do zastupitelstva obce může být vytištěn **oboustranně**.

V záhlaví každého hlasovacího lístku je uveden název obce a počet členů zastupitelstva obce, který má být zvolen.

Pozn.:

Kandidáti každé volební strany jsou uvedeni na společném hlasovacím lístku v pořadí určeném volební stranou, a to v samostatných zarámovaných sloupcích umístěných vedle sebe; není-li to pro počet volebních stran možné, pokračují sloupce v následující řadě, případně na druhé straně hlasovacího lístku.

Volební stranou může být politická strana, politické hnutí, jejich koalice, nebo sdružení politických stran nebo politických hnutí a nezávislých kandidátů, individuálně kandidující nezávislý kandidát nebo sdružení nezávislých kandidátů. Údaj o členství jednotlivých kandidátů v politických stranách nebo politických hnutích je na hlasovacím lístku uveden zkratkou; **pro informaci voličů budou na zadní straně informace doručované voličům společně s hlasovacími lístky uvedeny tyto zkratky s úplnými názvy.**

Hlasovací lístek je na konci textu opatřen otiskem razítka obecního úřadu, který plní pro danou obec funkci registračního úřadu.

Hlasovací lístky jsou distribuovány voličům nejpozději **3 dny přede dnem voleb** (7. října 2014).

V případě, že dojde k poškození nebo ztrátě hlasovacího lístku, může volič ve volební místnosti požádat okrskovou volební komisi o jiný hlasovací lístek.

Úprava hlasovacího lístku

Po obdržení úřední obálky, případně hlasovacího lístku, vstoupí volič do prostoru určeného k úpravě hlasovacích lístků.

Pokud se volič neodebere do tohoto prostoru, nebude mu hlasování umožněno.

V prostoru určeném pro úpravu hlasovacích lístků volič může hlasovací lístek upravit jedním z uvedených způsobů:

- **Označit křížkem ve čtverečku** v záhlaví sloupce před názvem volební strany **pouze jednu volební stranu**. Tím je dán hlas kandidátům této volební strany v pořadí dle hlasovacího lístku v počtu, kolik činí počet členů zastupitelstva obce, který má být v obci volen.

Pozn.: Pokud by byla označena tímto způsobem více než jedna volební strana, byl by takový hlas neplatný.

- **Označit** v rámečcích **před jmény kandidátů křížkem toho kandidáta**, pro kterého hlasuje, a to z **terékoli volební strany, nejvýše však tolik kandidátů, kolik členů zastupitelstva obce má být zvoleno.**

Pozn.: Počet členů zastupitelstva, který má být v obci zvolen, je uveden v záhlaví hlasovacího lístku. Pokud by bylo označeno tímto způsobem více kandidátů, než je stanovený počet, byl by takový hlas neplatný.

- Kromě toho lze **oba způsoby**, popsané v předchozích bodech, **kombinovat**, a to tak, že lze označit křížkem **jednu volební stranu a dále v rámečku před jménem kandidáta další kandidáty**, pro které hlasuje, a to v libovolných samostatných sloupcích, ve **kterých jsou uvedeny ostatní volební strany**. V tomto případě je dán hlas jednotlivě označeným kandidátům. Z označené volební strany je dán hlas podle pořadí na hlasovacím lístku pouze tolika kandidátům, kolik zbývá do počtu volených členů zastupitelstva obce.

Pozn.: Pokud má být voleno např. 11 členů zastupitelstva a je označena volební strana s 11 kandidáty a kromě toho 5 kandidátů individuálně ze sloupců dalších volebních stran, je dáno označené volební straně 6 hlasů, a to pro kandidáty na prvních šesti místech.

Pokud by byla tímto způsobem označena více než jedna volební strana nebo více kandidátů, než je stanovený počet, byl by takový hlas neplatný.

Po úpravě vloží volič hlasovací lístek do šedé úřední obálky, určené pro volby do zastupitelstev obcí.

Pokud volič neoznačí na hlasovacím lístku ani volební stranu, ani žádného kandidáta, hlasovací lístek nevloží do úřední obálky, hlasovací lístek přetrhne nebo vloží do úřední obálky několik hlasovacích lístků do téhož zastupitelstva, je jeho hlas neplatný.

Každý volič hlasuje osobně, zastoupení není přípustné. S voličem, který nemůže sám upravit hlasovací lístek pro tělesnou vadu, anebo nemůže číst nebo psát, může být v prostoru určeném pro úpravu hlasovacích lístků přítomen jiný volič, nikoliv však člen okrskové volební komise, a hlasovací lístek za něho upravit a vložit do úřední obálky, a popřípadě i úřední obálku vložit do volební schránky

Po opuštění prostoru určeného pro úpravu hlasovacího lístku hlasuje volič tak, že úřední obálku vloží před okrskovou volební komisí do volební schránky.

Hlasování do přenosné volební schránky

Volič může požádat ze závažných, zejména zdravotních, důvodů obecní úřad a ve dnech voleb okrskovou volební komisí o to, aby mohl hlasovat mimo volební místnost, avšak pouze v územním obvodu stálého volebního okrsku, pro který byla okrsková volební komise zřízena.

Pozn.: V takovém případě vyšle okrsková volební komise k voliči 2 své členy s přenosnou volební schránkou, úřední obálkou a hlasovacími lístky. Při hlasování postupují členové okrskové volební komise tak, aby byla zachována tajnost hlasování. Členové okrskových volebních komisí se vždy při příchodu k voliči prokáží průkazkou člena okrskové volební komise.

Hlasování voličů zapsaných ve zvláštních seznamech voličů vedených zastupitelským nebo konzulárním úřadem České republiky není při volbách do zastupitelstev obcí možné bez předložení potvrzení o vyškrtnutí ze zvláštního seznamu voličů příslušným zastupitelským úřadem obecnímu úřadu, popř. v den voleb okrskové volební komisi.

Vysvětlení:

Zvláštní seznamy voličů vedou zastupitelské úřady na základě bydliště voliče v zahraničí, který z tohoto titulu o zápis požádal, a mají proto povahu stálého seznamu voličů, Vzhledem k tomu, že volič může v daných volbách hlasovat pouze jednou, může být veden pouze v jednom stálém seznamu voličů. V důsledku svého zápisu do zvláštního seznamu voličů vedeného zastupitelským úřadem byl volič vyškrtnut ze stálého seznamu voličů vedeného obecním úřadem. K tomu, aby byl volič opětovně zapsán ve stálém seznamu voličů vedeném obecním úřadem v místě jeho trvalého pobytu na území České republiky, musí požádat o vyškrtnutí ze zvláštního seznamu voličů příslušný zastupitelský úřad a o tomto vyškrtnutí předložit obecnímu úřadu potvrzení, popř. toto potvrzení předložit v den voleb okrskové volební komisi.

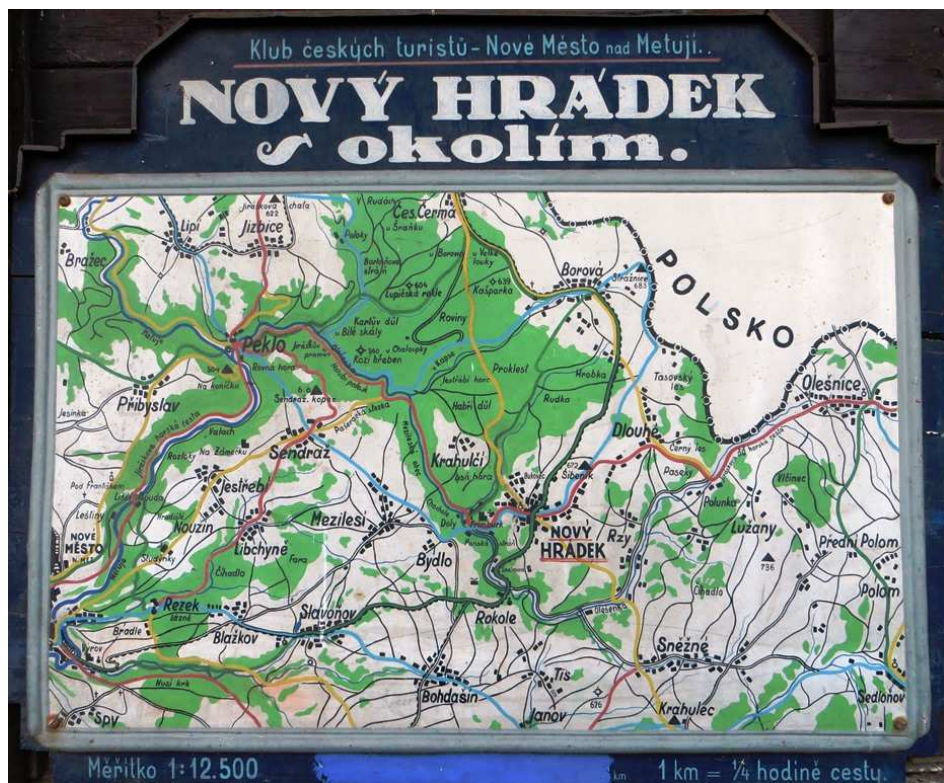
Upozornění:

Voličský průkaz se pro komunální volby 2014 nevydává!

Pro komunální volby 2014 platí, že nelze volit mimo svůj volební okrsek.

VÁŽENÍ SPOLUOBČANÉ, JÍT K VOLBÁM NENÍ VAŠÍ POVINNOSTÍ, JE TO VAŠE PRÁVO.

VYUŽIJTE HO A VOLTE SVÉ KANDIDÁTY, VE KTERÉ MÁTE DŮVĚRU.

Městys Nový Hrádek i v letošním roce vydá týdenní stolní kalendář na rok 2015. Naleznete v něm historické fotografie nejen Nového Hrádku, ale i okolních obcí. Kalendář, který může být vhodným dárkem pro Vaše blízké, bude možné od listopadu získat na úřadu městyse.

Krátce...

- 5. června 2014 byla vyhlášena architektonická soutěž **O cenu Petra Parléře 2014**. Náš městys se do této soutěže přihlásil návrhem revitalizace větrné elektrárny na vrchu Šibeník a její **transformace na rozhlednu**.
- 21. června proběhla v kostele sv. Petra a Pavla **Svátost biřmování** za účasti královéhradeckého **biskupa Jana Vokála** i představitelů městyse. Biřmovanců bylo 14, z toho 9 z Nového Hrádku.
- 24. června se uskutečnila v kině již tradičně na závěr školního roku oblíbená **školní akademie**.
- 26. června se konala v místním kině přednáška **P. Jaroslava Linharta** s názvem **Etiopie**. Zajímavě promluvil o nejhudší zemi na světě se spleť jazyků (90), starými baobaby i krásným ptactvem.
- 28. června 2014 uplynulo **100 let od atentátu v Sarajevu**, při kterém zahynul následník rakouského trůnu Ferdinand d' Este s chotí Žofií. Stal se podnětem k vypuknutí 1. světové války.
- 28. června místní hasiči uspořádali oblíbené **pout'ové opékání selete**.
- Od **1. července 2014 do 31. srpna 2014** byla vyhlášena úplná **uzavírka silnice Rokole – Nový Hrádek** z důvodu její **rekonstrukce** prováděné firmou STRABAG a.s.

- 5. července podruhé vyhrála **Petra Kvitová** tenisový Wimbledon.
- 26. července, v sobotu na svátek sv. Anny, uspořádal Městys Nový Hrádek s farností, T.J. Sokol a Sborem dobrovolných hasičů pro historickou paměť velmi prospěšnou **Pietní vzpomínku ke 100. výročí začátku 1. světové války**.
- 28. srpna začalo na Ukrajině spolu se separatisty **operovat 1000 ruských vojáků** s doprovodem tanků. Situace mezi Ukrajinou a Ruskem se stále více vyhrocuje. Evropské státy i Amerika protestují prostřednictvím ekonomických sankcí. Uskutečnil se také mimořádný summit Nato.
- 30. srpna uspořádala T. J. Sokol Nový Hrádek díky náčelnici Lidmile Martínkové **Výlet do Krkonoš**. 40 účastníků poprvé využilo novou kabinovou lanovku na naši nejvyšší horu **Sněžku**. Ukázkové počasí umožnilo nádherné výhledy všem bez ohledu na to, kterou trasu si podle svých možností zvolili. Všichni prožili krásnou sobotu.

- 1. září 2014 byl uveden do provozu rekonstruovaný úsek silnice **Rokole - Nový Hrádek**.
- 1. září odhalila svou pěknou tvář po výměně oken a zateplení **přístavba budovy základní školy**.
- 6. září se na požárním cvičišti uskutečnil již **10. ročník** soutěže v požárním sportu nazvaný **O pohár starosty městyse**.

Karel Cubeca: „Materiální věci těší pouze povrchního člověka, protože jejich existence je dočasná. Žijme ve vyšší realitě, těšme se z věcí, které jsou trvalé. Těšme se z porozumění a z lásky.“

Anna Marková

VÝSTAVY STŘEDNÍCH ŠKOL INFORMACE PRO RODIČE

V průběhu měsíce října se uskuteční výstavy středních škol na podporu volby povolání žáků 9. tříd základních škol. Společnost bon miroir s.r.o. Hronov se pořádáním těchto akcí zabývá již několik let. Generální záštitu nad přehlídkami přijali poslanci Parlamentu ČR a starostové měst Trutnova a Náchoda pan Mgr. Ivan Adamec a pan Jan Birke. Na výstavy je celkem přihlášeno více než 60 vystavovatelů, středních škol z východočeského regionu.

Generálním sponzorem je Česká spořitelna OP Hradec Králové. Hlavními partnery jsou ATAS elektromotory Náchod a.s., a Kongresové centrum ALDIS Hradec Králové. Partnery akce jsou Střední škola informatiky a služeb Dvůr Králové nad Labem, Střední průmyslová škola, SOŠ a SOU Nové Město nad Metují, Střední škola obchodu, služeb a gastronomie Hradec Králové a Jiráskova turistická chata na Dobrošově u Náchoda. Tisk Katalogu vystavovatelů zajišťuje grafické studio Střední školy propagační tvorby a polygrafie Velké Poříčí. Cílem akce je poskytnout žákům 9. tříd a jejich rodičům informace o nabídce oborové struktury všech typů středních škol pro školní rok 2015/2016.

PRO FUTURO – VÝSTAVA STŘEDNÍCH ŠKOL REGIONU KRÁLOVÉHRADECKO-HRADEC KRÁLOVÉ, Kongresové centrum ALDIS – úterý 7. 10. 2014.

PRO FUTURO – VÝSTAVA STŘEDNÍCH ŠKOL REGIONU KRKONOŠE – TRUTNOV Společenské centrum UFFO – úterý 14. 10. 2014.

PRO FUTURO – VÝSTAVA STŘEDNÍCH ŠKOL REGIONU KLADSKÉ POMEZÍ - NÁCHOD hala Hamra – úterý 21. 10. 2014 .

Výstavy jsou otevřeny rodičům a veřejnosti v den konání od 9 do 17 hodin.

Vstup na přehlídky je bezplatný!

Děkuji Vám za informování o akci širokou veřejnost a těšíme se na setkání s Vámi na výstavách.

S přátelským pozdravem

Marcela Štěpánková, Hronov, www.jiraskovachata.cz

Letošní výlet do Krkonoš

Minulý rok jsme prošli kouskem Orlických hor, a to z Rokytnice do Říček, zdatnější až k Masarykové chatě. Již v autobusu jsme plánovali další výlet na následující léto, a to do Krkonoš.

Tradiční termín poslední sobota v srpnu 2014 s pozvánkou na výlet do Krkonoš byl zveřejněn již koncem května v sokolské vývěsce a na internetových stránkách obce Nový Hrádek. Základní plán byl nechat se vyvézt novou kabinkovou lanovkou na Sněžku a sestoupit do Pece různými trasami, které si vybrali sami účastníci. V polovině srpna jsem se rozhodovala, zda výlet zrušit, protože bylo stále přihlášeno málo zájemců na to, abychom z toho vybrali na dopravu. Snad dobrá předpověď počasí, nebo snad ještě zbylé peníze z prázdnin a také odvaha vyrazit do hor přiměla k rozhodnutí další zájemce. Věkový rozsah výletníků byl

od pěti let až po věk více než osmdesát let. Autobus obsadilo 34 dospělých a 6 dětí. Kdo jel, nelitoval, každý ještě mohl zvážit cestu, kterou vybrat a jak prožít den v horách. Kabinky lanovky jsou jako malé stoupající pokojíčky s pěknými výhledy. Vzorové počasí nám přálo až na Sněžku. Až kolem jedné hodiny odpolední se objevila horská mlha na vrcholcích kopců. Při dalším sestupu už opět zmizela a mohli jsme vzhlížet k siluetě Sněžky a Studniční hory. Jen ten sestup byl tak trochu jednotvárně krutý, ale občerstvení na Luční boudě nebo u Chalupy na rozcestí bylo vítané. Kdo nemohl zvládnout horské trasy, užil si krásné výhledy ze Sněžky a vrátil se opět lanovkou do Pece, kde s přáteli čas ubíhá příjemně. Každý si užil bezva atmosféru našich blízkých hor, kamarádství, rodinného i sousedského vztahu, protože za těch pár hodin výletu se dá dobře poklábosit. Také nás společné zážitky mohou více sblížit. A to bolení nohou po několik následujících dnů musíme vydržet. Tak příští rok zase do Krkonoš, nebo namíříme někam jinam do kraje?

Děkuji za spolupráci Janě Hudkové, která mi pomohla s propagací a zajištěním bezproblémové přepravy.

Zapsala náčelnice T. J. Sokol Nový Hrádek

Martinková Lidmila

Hezký týden na faře

Prázdniny skončily a doufám, že byly pestré a daly nám spoustu radosti a pohody. Chtěli bychom se rozdělit o naši zkušenost s novinkou jakou je příměstský („přífarní“) tábor.

Příměstský tábor je alternativou ke klasickým vícedenním táborům. Děti tráví dny plné pohybu, zábavy a dobrodružství s novými kamarády a večer mohou být opět doma s rodiči. Takový den začíná srazem kolem 8.00 hod a končí kolem 17.00. Děti mají zajištěné svačiny a oběd. Díky takovým táborům děti svůj volný čas netráví na ulicích nebo doma před televizí a počítačem. Je to šance pro děti z chudých rodin, děti, které jsou příliš malé na tábor mimo domov a jsou vhodné i pro nesmělé děti, které nevědí, zda by zvládly být celý týden bez rodičů. Ve větších městech najdete spousty nabídek na denní, týdenní a dvoutýdenní příměstské tábory s pestrými programy.

Rozhodli jsme se udělat „přífarní“ tábor. Zúčastnilo se ho 7 dětí ve věku 4-8 let. Snažili jsme se pro ně připravit pestrý program. Byly vycházky po Hrádku, hry na zahradě, spousta soutěží, ruční práce nebo malování, ... A tak si každý den děti odnesly domů nějakou maličkost. A hlavně zkušenost, že něco dokážeme udělat. Také se zpívalo a byla i „stezka odvahy“. Každý den měl

jiné téma. Měli jsme možnost vyzkoušet svoji štedrost, trpělivost, odvahu, šikovnost a píli. Zažili jsme hodně legrace a myslím, že se také děti mnohemu naučily. Pro mne osobně velkou odměnou bylo, když jeden z chlapců prohlásil: „Já bych ještě několikrát na faru přišel.“

Chceme i příští prázdniny udělat „přífarní“ tábor pro všechny děti, které budou chtít s námi strávit nějaký čas. Doufáme, že se přihlásí i mládež, která by nám pomohla připravit a pak prožít táborové dny ☺.

Přeji Vám všem klidný školní rok a dny s radostným paprskem slunce.

sestra Blanka

Dolování hornin na Novém Hrádku a okolí II.

Pokračování z minulého čísla

Surovinová a energetická soběstačnost, takto bychom si mohli představit myšlení lidí doby před zhruba více než sto lety. Setkáváme se tak s nynějšími projevy „neviditelné ruky trhu“, jakými jsou mnohé výrobky, jejichž vytvoření není soustředěno v jednom zeměpisném místě. Dříve tomu ale až na výjimky prakticky nebylo. Lidská sídla maximálně využívala místních přírodních zdrojů, a i když dostupnost či vytěžení zpravidla nebylo vůbec snadné - jak budu v příštích dílech popisovat - znamenalo to přirozené, citlivé a hospodárné soužití mezi člověkem a přírodou. Až doba urychlení a zlevnění přepravy na konci 19. století přinesla spolu s rozmachem železniční přepravy nejen možnost širší obchodovatelnosti, ale také přinesla konkurenci. Přes fakt, že dobývání železných rud na opočenském panství mělo svoji dlouhou tradici a bylo těžce poznamenáno jen za třicetileté války, díky silné poptávce po železe nevydržela konkurovat nesrovnatelně větším, vydatnějším nebo přístupnějším ložiskům. V případě zpracování železné rudy se pece dýmačky nahrazovaly modernějšími konstrukcemi, které se soustředily jen u těch nejbohatších nalezišť s železnicí v místě. Pojem surovinové soběstačnosti však není nějakým nám vzdáleným nebo zastaralým pojmem. Některé státy světa ve 20. a 21. století díky svým mimořádným nerostným bohatstvím diktují ceny těchto surovin ostatním závislým zemím, což jak známo mělo a i v současnosti má neblahý vliv na křehkou politickou stabilitu světa. Ať se nám zdá následující tvrzení jak vystříženě klišé, pojem surovinové i energetické soběstačnosti se bude nepochybně do

budoucná muset stát mnohem vážnějším veřejným tématem. Opustíme však tuto současnou, extrémně rychlou dobu. Oprostíme se na chvíli od všech výdobytků dnešní doby a pokusme se aspoň trochu si představit, jak se tu žilo lidem Podorlicka třeba před nějakými 100 - 500 lety.

Výhody z těžby kamene a štěrku z míst, která geologicky vznikla zcela odlišným způsobem, bylo zmíněno v předchozím díle. Určitě bych však ještě měl vzpomenout na těžbu štěrkopísku a jílu v Rokoli, kde se místně říká Na Hliníkách. Štěrkopísek byl těžen zvlášť při levé straně silnice směrem od křižovatky ke Slavoňovu a méně ještě při pravé straně. Geologický původ je usazenina tentokrát sladkovodních ploch. Velmi zajímavé na tom je, že tato nevelká území, táhnoucí se od křižovatky až ke Slavoňovu, se nachází ne v údolích, nýbrž zpravidla na vyvýšenině či na kopci. Můžeme se ptát, kde se tyto jíly, písky a štěrky vzaly, když území nemá charakter dna nádrže. Odpověď je, že jednak došlo už k postupné erozi svrchních částí okolních území, tedy na jiných místech už zmizely a dále během milionů let docházelo k pohybum horních vrstev zemské kůry. Většina odtěženého prostoru byla na začátku minulého desetiletí zavážena a terénní prohlubně jsou dnes již téměř bez znaků povrchového lomu. Povrchová těžba štěrkopísku v hloubkách do zhruba 3 m nemá nic společného s názvem Rokole. Původ zažitého názvu křižovatky V Propastech je poněkud sporný, protože známá lokalizace propadů do vykutaných chodeb podle historických i mladších map tyto zakresluje až zhruba ve vzdálenosti 300 m od křižovatky severním směrem. Proto se domnívám, že se šlo o nesprávné pojmenování s místem. Je to podobné jako kupříkladu název Zlatého potoka v okolí Kounova, který protéká územím, kde spíše než zlato se zde nepochybně a doložitelně dobývala železná ruda. Přítomná jsou ze současného pohledu nezajímavá, ale těžitelná množství hliníku, mědi, niklu a v jedné lokalitě už jen stopová množství zlata spolu s průměrným obsahem 3 g stříbra na tunu horniny (zdroj odborné publikace Ústřední ústav geologický, dnešní Geofond).

Určitě ještě stojí za zmínku těžba jílovité zeminy s drobným štěrčkem někdy v polovině 19. století v poloze mezi rokolskou kaplí a křižovatkou V Propastech. K dávno zaniklé výrobě cihel existuje záznam z roku 1930, ve kterém se bohdášínský starousedlík Popelka zmiňuje o „sušených cihlách nevalné kvality“. Protože o (ne)kvalitě a druhu cihel jsem se nedopátral jiných důkazů, nechávám názor na čtenáři. Pravdou je, že cihelna, nejdříve dřevěná, stávala přibližně v místech nebo poblíž dnešního kostelíka. V pruhu lesního remízku zhruba mezi kaplí a klášterem je podnes stále znatelný zhruba 2-3 m vysoký a 100 m dlouhý odrubaný profil lepkavé jílovité zeminy s mírnou příměsí štěrku a písků. Udělejte si procházku do tohoto klidného milého poutního místa, projděte se nově

vybudovanou cestičkou a ta vás v horní části provede těženým prostorem v těsné blízkosti hrany lůmku.

Zatímco naše příjmení v současnosti nic moc neříkají, v dřívějších dobách se lidé skrze ně ztotožňovali s původem, postavením, vzděláním nebo řemeslem. Původními příjmeními, která byla spojena s Hrádkem a okolí, byla jména jako například: Roubal – rubat, sekát dřevo (v historii měli Roubalovi na zpracování železné rudy velký podíl), Cimr – cimrovat, zpevňovat vykutané chodby výdřevou, Hamerský – mistr na hamru (možné je též odvození hamrník, což byl dělník na hamru). Bohužel tato krajová příjmení se s odchodem lidí na věčnost také mnohdy vytráčí.

Pana Hamerského ze Rzů si vybavuji jako hodného horala, svědka prací na nedalekém podzemním opevnění Skutina. Na malém plácku 4 na 4 metry, až ve 30 m hlubokých šachticích, střídavě na třisměnném provozu kutali na dnešní poměry primitivním způsobem pneumatickými sbíječkami skutinský svor. My, co jsme se byli ve skutinském podzemí podívat nebo i známe obrovské podzemní prostory skutinské štoly Portál, se určitě shodneme na tom, že muselo jít o nesmírnou dřinu. Co si ale tito dělníci museli říkat o kutání v hornině v takovém středověku, kdy horník dostal do ruky namísto sbíječky mlátek – dnes bychom řekli kladívko a želízko – předchůdce dnešního majzlíku (sekáče)? I oni nad tím museli nevěřicně kroutit hlavou, jako my dneska nad podmínkami při stavbě předválečného opevnění. Vždyť délka postupu v pevnějších horninách se středověkým mlátkem a želízem byla co do velikosti plochy průchodu podzemní chodby o zhruba dvou metrech výšky a metru až dvou šířky, jen několik málo centimetrů za den. Zkuste si majzlíkem a s běžným kladívkem vydlábnout do místního kamene jen rýhu nebo prostě nějak rozrušit plošně odlučnou horninu fylitu v lesních volně přístupných výchozech. Stojí to za to.

Protože dřiny v podzemí si byli horníci velmi dobře vědomi, snažili se rudy získávat nejprve povrchovou těžbou, pokud byla prospektory vyhledaná ložiska rudy uložena mělko už pod povrchem. Nekopaly se šachty nebo štoly, ale dělaly se tzv. šramy. To se vykopal jakýsi několikametrový příkop o potřebné šíři a do hloubky až na rudu. Dosahovalo se hloubky běžně jen několika málo metrů, přibližně do 3 metrů od úrovně terénu. Hornina se vyhazovala na jednu stranu, užitná ruda se hned hrubě přebrala a přeházela do připravených vozíků nebo povozů. Při větších hloubkách šramu bylo nejen obrovské riziko náhodného zavalení dělníka, čemuž by se dalo předejít postupným cimrováním, ale komplikované bylo už jen vytahování kubíků nepotřebné horniny za hranici šramu tak, aby se materiál nazpět nesespával. Odměna za práci byla stanovena za objem vykopané horniny a rudy. Pokud se mocnost a kvalita rudy s hloubkou šramu snižovala, znamenalo to, že jde nejspíš o mělké ložisko s malou mocnos-

tí. Proto se poté postupovalo dopředu ve směru příkopu. Jakmile i na délku docházelo k zeslabení zrudněné horniny, začala se zkopávat hornina na té straně příkopu, za kterou předtím hornina nebyla vyhazována. Anebo se vedle podélně založil nový šram, z něhož se hornina přehazovala do vedlejšího šramu. Veškerá volba postupu šramování záležela na poloze a mocnosti rudy.

Přestože šramování je do určité míry celkově snadnější způsob dobývání rudy než podzemním kutáním, objem a kvalita vytěžené rudy povrchovým způsobem nebývá velká. I tak je ale po tomto druhu těžby v našem okolí a především v lesích nejvíc důkazů. V místě, kde se předpokládalo ložisko rudy, se před šramováním vyhloubila průzkumná šachtice. Jestliže se nedosáhlo přítomnosti rudy v podobě těžitelného množství rudy, provedla se šachtice opodál. Upozorňuji, že tehdejší představa o užitečné výtěžnosti železné rudy znamenala takřka asi tolik, jako bychom dnes kvůli výtěžnosti pouhých 10 gramů zlata z jedné tuny horniny dokázali strojně přeházet a prosít kus Šumavy v okolí Kašperských hor.

Pokud těchto mělkých šachtic na poměrně malé ploše bylo více, říkalo se jim hrobky nebo také hrobkování. Je proto možné, že název lokality Na Hrobkách směrem od náměstí k Mikulášovu kopci – Písničku, lze dávat do souvislosti s prospekčními pracemi. Vždyť tato cesta vede k nedalekému lesu U Šraňku, kde je pozůstatků po šramech habaděj. Ale o tom v některém dalším díle.

Na mysl nám může svitnout domněnka, jestlipak to s tím místním pojmenováním není náhodou podobně jako s křížovatkou V Propastech...

Ing. Petr Hlaváček

Pozvání na výstavu

Provozovatelé Jiráskovy turistické chaty na Dobrošově s nejkrásnější rozhlednou Královéhradeckého kraje srdečně zvou veřejnost k prohlídce fotografií pana Jaroslava Grima z Náchoda, člena Fotoklubu KIS Hronov. V průběhu následujících měsíců bude obměňována výstavka autorových prací z cyklu Krásy přírody očima Jaroslava Grima. V Jiráskově chatě tak navazujeme na prezentace prací fotografa ing. Hynka Langa, akademického malíře Michala Burgeta a řezbáře Lubomíra Zemana, všech z Náchoda, a malíře Jiřího Součka z Hronova.

Marcela Štěpánková

Rozpis
Přeboru Sokolské župy Podkrkonošské – Jiráskovy v přespolním běhu
2014

Pořadatel: T.J. Sokol Nový Hrádek
Datum konání: **sobota 27. září 2014**
Nový Hrádek, u kina, tratě kolem Roubalova kopce, parkování na náměstí
Začátek závodu: 10 hod., nástup po kategoriích v 9:50 hod.
Startovné: příslušníci župy startovné neplatí
od 9 do 9:40 hodin v místě startu, při tom proběhne i vydávání startovních čísel. Každá
jednota nahlásí elektronickou adresu pro zaslání výsledků
v den konání před kinem od 9 do 9:40 hodin. V případě deště ve vstupním prostoru kina
Šatny, záchody: možno využít v kině

Technická ustanovení:

1. Každý závodník startuje na vlastní nebezpečí a náklad vysílající T.J.
2. Za zdravotní stav závodníků zodpovídá vysílající T.J.
3. Věkové kategorie a délka tratí:

Předškolní dívky	2008 a mladší	do 6 let	150 m
Předškolní hoši	2008 a mladší		150 m
Předžákyně	2006 - 2007	7 – 8 let	330 m
Předžáci	2006 – 2007		330 m
Mladší žákyně I.	2004 – 2005	9 – 10 let	330 m
Mladší žáci I.	2004 – 2005		330 m
Mladší žákyně II.	2002 – 2003	11 – 12 let	330 m
Mladší žáci II.	2002 – 2003		700 m
Starší žákyně	2000 – 2001	13 – 14 let	700 m
Starší žáci	2000 – 2001		1 400 m
Dorostenky a ženy	1999 a starší	15 a starší	1 400 m
Dorostenci a muži	1999 a starší		1 400 m

4. Popis tratí: start a cíl na asfaltu, ostatní po kamenité cestě a převážně po trávě.
5. Protesty: do 15 minut po ukončení běhu poslední kategorie s vkladem 100,- Kč.
6. Asi 20 minut po ukončení běhu poslední kategorie bude vyhlášení vítězů, předání diplomů a cen.

Občerstvení v prostoru startu zajištěno.

Další informace na telefonu 776 582 103.

Jeronym Holý, vedoucí sportů T.J.

Ing. Pavel Sobotka, náčelník T.J.

Společenská kronika

červenec - září 2014

Naši nejstarší občané oslavili narozeniny:

Černý Přemysl	89 let	Zákravská Anna	75 let
Drašnarová Marie	79 let	Grulich Ladislav	75 let
Šotolová Jana	77 let	Rybínová Květoslava	71 let
Šotola Josef	72 let	Jiráková Vlasta	70 let
Hlaváček Jiří	72 let	Rázlová Ludmila	84 let
Heřman František	80 let	Chárová Zdenka	74 let
Beková Marie	79 let	Rázl Josef	71 let
Heřmanová Dagmar	76 let	Příbylová Eva	70 let

Všem jubilantům přejeme pevné zdraví, dostatek životního elánu a optimismu a ještě hodně spokojených a šťastných let v našem městysi.

Zlatá svatba:

Antonín a Marie Hartmanovi

Manželům přejeme hodně štěstí, zdraví, pohody a splnění všech přání.

Noví občanci:

Kryštof Szablewski
Denisa Dušková
Lenka Vondřejcová
Nikola Kozlová
Sofie Hloušková

Šťastným rodičům blahopřejeme.

Frymburské ozvěny

čtvrtletní zpravodaj Městysse Nový Hrádek, Náměstí 28, 549 22 Nový Hrádek, IČ: 00272884,
zapsán do evidence periodického tisku Ministerstva kultury ČR
pod evidenčním číslem MK ČR E 10519

- Z příspěvků sestavili Ing. Jiří Hlaváček a Mgr. Hana Hlaváčková
- Stálí dopisovatelé: Anna Marková, Bc. Zdeněk Drašnar, Bc. Jarmila Drašnarová, Ing. Pavel Sobotka, Petra Přibyllová, Jiří Hlaváček, Lidmila Martinková, Ing. Jeronym Holý, Pavel Bohadlo
- Příspěvky, prosíme, zasílejte nejlépe mailem na adresu: jirka.hla@tiscali.cz
- Nevyžádané příspěvky se nevracejí
- Tisk: Daniel Wolf, Vrchovin, náklad: 200 výtisků. Číslo vyšlo 25. 9. 2014
- Příští číslo vyjde pravděpodobně v prosinci 2014, uzávěrka bude 10. 12. 2014

Cvičení v sokolovně od října

- Děvčata 3. – 6. třída – aerobic, dance aerobic a step aerobic - pondělky 18 – 19 hodin, Markéta Vaňková
- Chlapci 1. – 5. třída – základy fotbalu, všestrannost - úterky 18 – 19 hodin, Ing. Pavel Sobotka
- Děvčata 1. – 5. třída – hry, základy gymnastiky, všestrannost - čtvrtky 15:30 – 16:30 hodin, Lidmila Martinková, Radka Machová
- Děvčata 6. – 9. třída – hry, míčové hry, základy gymnastiky, všestrannost – středy 15:30 - 16:30 – Radka Machová
- Chlapci 4. – 8. třída – florbal – středy 17 – 18:30 hodin – Vojtěch Havrda
- Děvčata i chlapci od 6. třídy – volejbal – úterky 19:15 – 20:00 – Ing. Jeronym Holý

ROZVRH HODIN SOKOLOVNA NOVÝ HRÁDEK 2014/2015

	15	15:30	16	16:30	17	17:30	18	18:30	19	19:30	20	20:30	21	21:30	22
PO	škola 9:55-12:30			rodice a děti Bohadlová				aerobic 3-6 Vaňková	kondiční Vaňková				florbal Havrda		
ÚT	škola 9:55-14:45				lyžaři R. Holý			fotbal ž. Sobotka	volejbal zač. Holý				volejbal pokročilí Holý		
ST	škola 10:50-11:35		st. zákyně Machová			florbal Havrda			fotbal muži ? nebo pátek				volejbal rekreační Langr		
ČT	škola 9:55-13:25		zákyně Machová, Mart.			lyžaři R. Holý		zdravotní Martinková	kondiční Vaňková				florbal Havrda		
PÁ	škola 9:55-13:25								fotbal muži ? nebo středa				badminton Langr		
SO															
NE															

Prosíme nosite do tělocvičny vhodnou obuv, jejíž podrážky nezanechávají stopy nebo šmouhy
V případě pořádání kulturních akcí je 24 hodin PŘED a PO jejich konání rezervace pro přípravu a úklid
Nevyužitý čas je možné obsadit po dohodě s výběrem T. J. Sokol